

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
edukacji wczesnoszkolnej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Anetę Hynowską i Ewę Stolarczyk
(NODN Supernauczyciel)

SCENARIUSZ 1 (Z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy I szkoły podstawowej II semestr

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Poznajemy zwierzęta domowe.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

Uczeń osiąga:

- umiejętność rozumienia odczuć zwierząt, wyrażania tych stanów za pomocą wypowiedzi ustnych;
- umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych;
- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się;
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- rozpoznaje i nazywa gatunki zwierząt domowych;
- wie, jak opiekować się zwierzętami domowymi;
- posługuje się komputerem przy wykonywaniu zadania;
- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową.

METODY PRACY:

- słowne: rozmowa, pogadanka;
- oglądowe: pokaz, demonstracja, film, zdjęcia;
- praktyczne: zadania stawiane do wykonania, w tym ćwiczenia interaktywne.

NARZĘDZIA I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- MS Teams, opcjonalnie: tablet graficzny, zestaw konferencyjny;

- piosenka *Każdy ma jakiegoś bzika* (muz. Krzysztof Marzec, śl. Ewa Chotomska) https://www.youtube.com/watch?v=kIXF_Rthtgl [dostęp.02.05.2022]);
- plansza z różnymi zwierzętami domowymi (załącznik nr 1);
- karta pracy *Zwierzęta w naszej klasie* (załącznik nr 2);
- film o rzadkich zwierzętach domowych: <https://www.youtube.com/watch?v=4-3rRGpA5E4> [dostęp: 03.05.2022];
- opowiadanie Ewy Szelburg-Zarembiny pt. *Komar* z tomu *Najmilszi* (2010, Wrocław, wydawnictwo Siedmioróg);
- karta pracy *Kto tego potrzebuje?* (załącznik nr 3);
- ćwiczenia interaktywne, prezentacja interaktywna;
- talerzyki papierowe, nożyczki, farby, papier kolorowy.

PRZEWIDYWANY CZAS: 3 x 45 minut.

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Nauczyciel kilka dni wcześniej informuje rodziców, że odbędą się zajęcia na temat zwierząt domowych. Prosi o pomoc w przygotowaniu się dzieci do tych zajęć.

- Wysyła karty pracy z prośbą o ich wydrukowanie. Jeśli ktoś nie ma takiej możliwości, może przygotować dziecku kartę odręcznie.
- Nauczyciel prosi, aby osoby, które mają w domu zwierzęta, porozmawiały o nich z dziećmi, tak żeby umiały one opowiedzieć o swoim pupilu i odpowiedzieć na pytania (rozmowa o zwierzętach będzie się odbywała według schematu podanego w części 3 przebiegu zajęć).
- Pyta, kto może podczas zajęć pokazać pupila przed kamerą albo na zdjęciu.
- Prosi o przygotowanie okrągłych papierowych talerzyków, farb, nożyczek.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lekcja 1.

Część 1. Przywitanie i zabawa na rozgrzewkę (5 minut).

Otwarcie spotkania na platformie MS Teams – włączenie kamer przez nauczyciela i dzieci, by umożliwić kontakt i stworzyć przyjazną atmosferę. Nauczyciel mówi dzieciom, że bardzo się cieszy ze spotkania. Prosi, żeby rozejrzeli się po klasie, czy nikogo nie brakuje. Jeśli jakieś dziecko albo nauczyciel uważa, że kogoś nie ma,

może o tym powiedzieć, np. „Wydaje mi się, że nie ma z nami...”. Jeśli wywołana osoba jest obecna, podnosi rękę albo odzywa się.

Nauczyciel pyta dzieci, jak się czują, w jakim są nastroju. Prosi o wybranie odpowiedniego emotikonu.

Następnie proponuje zabawę, w której wszyscy okażą radość ze spotkania. Mówi też, że ci, którzy mają zły humor, na pewno poczują się lepiej. Wstaje i demonstruje okrzyk radości¹, np. uderza rękami o uda i tupie, a w pewnym momencie prostuje się i podskakuje, wyciągając ręce nad głową i krzyząc: hurra! Prosi dzieci, żeby zrobiły to razem przy włączonych kamerach i mikrofonach, żeby się wszyscy widzieli i usłyszeli wspólny okrzyk.

Część 2. Wprowadzenie w tematykę lekcji (5 minut).

Nauczyciel wyświetla na ekranie kolaż zdjęć przedstawiających różne zwierzęta domowe (załącznik nr 1) i prosi o uważne wysłuchanie piosenki *Każdy ma jakiegoś bzika* (muz. Krzysztof Marzec, sł. Ewa Chotomska). Piosenka wraz z tekstem jest dostępna online: https://www.youtube.com/watch?v=klXF_RthtqI [dostęp.02.05.2022]. Przy ponownym odtworzeniu piosenki dzieci śpiewają refren, wyklaskują rytm, mogą też tańczyć. Nie powinny siedzieć przy komputerze.

Nauczyciel inicjuje rozmowę z dziećmi:

- Które zwierzęta występują w piosence? Nauczyciel może zakreślać na planszy wymienione przez dzieci zwierzęta².
- Dlaczego właśnie te zwierzęta są bohaterami piosenki, co je łączy?
- Jakie jeszcze zwierzęta nie występujące w piosence znajdują się na planszy?

Nauczyciel zapowiada, że tematem zajęć są zwierzęta domowe. Dowiemy się więcej o tym, jakie zwierzęta można hodować w domu, jakie są ich potrzeby, co one jedzą i jak się nimi opiekować.

¹ Prezentacja zabawy będzie łatwiejsza z wykorzystaniem zestawu konferencyjnego, ponieważ nauczyciel może stanąć na środku pomieszczenia, zmienić za pomocą pilota widok, tak żeby cała jego sylwetka była widoczna na ekranie, i zademonstrować zabawę. Będzie także dobrze go słyszeć.

² Jeśli nauczyciel ma do dyspozycji tablet graficzny, wyświetla planszę na ekranie tabletu, dzięki czemu będzie mógł precyzyjnie zakreślać odpowiednie obrazki.

Część 3. Zwierzęta domowe w naszej klasie (15 minut).

W tej części zajęć uczniowie będą się wypowiadać na temat swoich zwierząt, doskonalić umiejętność słuchania, porządkowania wiadomości i wyciągania wniosków na podstawie wypowiedzi innych osób. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę:

- Jakie zwierzęta wy macie w domu?

Jeśli to możliwe, dzieci i nauczyciel pokazują swoich pupili przed kamerami albo prezentują je na zdjęciach. Chętne osoby podają informacje o zwierzęciu według schematu:

- Jak ma na imię?
- Jak trafił do twojego domu?
- Jakiej jest rasy, jeśli jest to rasowe zwierzę?
Przy tej okazji można powiedzieć, że wyhodowano około 100 ras kotów domowych i 400 ras psów.
- Ile lat ma twoje zwierzę? Czy to dużo czy mało jak na zwierzę tego gatunku?
Średnio kot żyje – 12 lat, rekord długowieczności – 31 lat, pies rasowy – około 10 lat, a kundel (mieszaniec) – do 20 lat, chomik – 2–3 lata, świnka morska – 6–8 lat.
- Które spośród zwierząt mieszkających w naszych domach jest najstarsze? Ile ma lat?
- Na czym polega opieka nad twoim zwierzęciem?
Spacery, karmienie, kąpiel, czesanie sierści, zabawa.

Na zakończenie rozmowy podsumowujemy, ile i jakich zwierząt mieszka w naszych domach (w wypadku rybek bierzemy pod uwagę akwaria). Nauczyciel zapisuje na udostępnionej tablicy imiona dzieci, które mają dane zwierzę (zamiast pisać nazwę zwierzęcia można wstawić lub narysować obrazek).

Część 4. Porządkowanie i przetwarzanie wiadomości, wyciąganie wniosków – praca samodzielna (10 minut).

Nauczyciel prosi dzieci, żeby na podstawie rozmowy i informacji widocznej na tablicy uzupełniły karty pracy *Zwierzęta w naszej klasie* (załącznik nr 2) – praca samodzielna. Po uzupełnieniu kart sprawdzamy, czy wszyscy dobrze zapamiętali informacje i poprawnie policzyli zwierzęta. Jeśli jest taka potrzeba, przeliczamy je razem.

Część 5. Chodzimy jak koty – ćwiczenie ruchowe (10 minut).

Nauczyciel rozmawia z dziećmi o tym, jak chodzą koty: bardzo cicho, na palcach, przestawiają jednocześnie prawe łapy tylną i przednią, a potem lewe łapy. Tylko kiedy polują, to tak jak inne zwierzęta przestawiają prawą łapę przednią i lewą tylną, a potem lewą przednią i prawą tylną. Nauczyciel i dzieci próbują naśladować koty, najpierw powoli przestawiają prawą rękę i prawą nogą, a potem lewe kończyny, mruczając cicho. Na hasło: mysz, wszyscy przyspieszają i zmieniają sposób poruszania się – wysuwają do przodu prawą rękę i lewą nogę, potem lewą rękę i prawą nogę. Ćwiczenie można zrobić w dwóch wersjach: na kolanach i na stopach. Potem robimy tzw. kocie grzbiety.

Lekcja 2

Część 1. O przyjaźni człowieka i zwierzęcia (20 minut)

Po przerwie nauczyciel czyta dzieciom opowiadanie Ewy Szelburg-Zarembiny pt. *Komar* z tomu *Najmilsi*³. Następnie rozmawia z nimi o treści utworu:

- Jak Komar trafił do Reni?
- W jakim był wtedy wieku? (nauczyciel wyjaśnia, że szczeniaka można zabrać od matki po 8-10 tygodniach od urodzenia).
- Czy Komar był psem rasowym?
- Jak się lubił bawić?
- Czy Renia dobrze opiekowała się swoim psem i czuła się za niego odpowiedzialna? Co o tym świadczy?
- Jaki błąd popełniła Renia w opiece nad psem?
- Co świadczy o przywiązaniu psa do Reni?

Dzieci, które mają zwierzęta, mogą opowiedzieć o tym, jak się o nie troszczą i jak ich zwierzęta okazują im swoje przywiązanie.

Część 2. Czego potrzebuje zwierzak? – zadania do wykonania (15 minut).

Zadanie 1. Nauczyciel udostępnia na ekranie kartę pracy *Kto tego potrzebuje?* (załącznik nr 3), która przedstawia różne zwierzęta i przedmioty potrzebne w opiece nad nimi. Dzieci dzielą się swoją wiedzą, nazywają przedmioty i mówią, dla których zwierząt są one przeznaczone oraz do czego służą.

³ Szelburg-Zarembina E., *Komar*, w zbiorze opowiadań *Najmilsi*, 2010, Wrocław, wydawnictwo Siedmioróg. Proponuję pominąć fragment opisujący spotkanie dziewczynki z Bolesławem Prusem.

- Pies – smycz, zabawka, legowisko, przybory do czesania
- Kot – kuweta, nożyczki do obcinania pazurów, drapak z miejscami do leżenia, przybory do czesania
- Żółw – terrarium
- Chomik – klatka
- Kanarek – klatka

Dzieci mogą wymieniać także inne przedmioty potrzebne do pielęgnacji zwierząt, np. kołowrotek dla chomika, poidelka dla ptaków. Nauczyciel uzupełnia wypowiedzi, podaje nowe informacje. Może na przykład powiedzieć, że żółw nie lubi być wyjmowany z terrarium, w którym dzięki lampie jest mu ciepło. Następnie dzieci wstawiają w odpowiednich miejscach tabeli na swoich kartach znak ✓.

Zadanie 2. Dzieci muszą policzyć, ile trzeba zapłacić za różne akcesoria dla zwierząt – wykonują ćwiczenie interaktywne, które polega na sumowaniu dwóch liczb i wybraniu właściwego wyniku. Po poprawnym wykonaniu zadania odsłania się obrazek przedstawiający kota. Link do ćwiczenia:

<https://learningapps.org/watch?v=p3wrbo47322> [dostęp: 03.05.2022].

Część 3. Rzadkie zwierzę domowe (10 minut).

Na zakończenie tej części zajęć nauczyciel pyta dzieci, o jakim najbardziej nietypowym zwierzęciu hodowanym w domu słyszały? Proponuje obejrzenie przed przerwą kilkuminutowego filmu na ten temat: <https://www.youtube.com/watch?v=4-3rRGpA5E4> [dostęp: 03.05.2022].

Lekcja 3.

Część 1. Rozmowa o filmie obejrzanym przed przerwą (5 minut).

Nauczyciel pyta dzieci, jak im się podobał film o niezwykłych zwierzętach domowych. Które zwierzę było dla nich największym zaskoczeniem? Którego zwierzęcia na pewno nie chciałyby mieć w domu? Dlaczego?

Część 2. Co jedzą zwierzęta domowe? – pogadanka i ćwiczenie interaktywne (15 minut).

Nauczyciel wita dzieci po przerwie. Mówi, że w tej części zajęć dowiedzą się, co jedzą zwierzęta domowe, jakich pokarmów nie wolno im podawać, ile razy dziennie powinny jeść.

Nauczyciel udostępnia na ekranie kolejno zdjęcia zwierząt: psa, kota, chomika. Rozmawia z uczniami o ich odżywianiu. Prostuje nieprawdziwe informacje, np. takie, że koty powinny pić mleko, które w rzeczywistości im szkodzi. Wyjaśnia, że zwierzęta nie powinny jeść potraw przygotowanych dla ludzi. Szkodzą im przyprawy, nie wolno im dawać gotowanych kości i mięsa, a jedynie surowe albo specjalną karmę suchą lub moką. Wyjaśnia, że to, co lubią ludzie, np. czekolada, może być bardzo niebezpieczne dla zwierząt. Podaje ciekawostkę, że koty jedzą czasem trawę, która pomaga im oczyścić układ pokarmowy. Zwierzęta te często nie odczuwają pragnienia i piją mało wody, dlatego ważne jest, żeby dostawały też karmę moką.

Dzieci dowiadują się, że dorosły pies powinien jeść dwa razy dziennie (szczeniak nawet pięć razy dziennie), a kot lubi małe porcje i powinien jeść kilka razy dziennie.

Pogadankę nauczyciel ilustruje zdjęciami. Przykładowe zdjęcia

Pożywienie psa

Karma mokra

Karma sucha

Surowe mięso

Źródła zdjęć: Pixabay, udostępnione na licencji Pixabay [dostęp: 02.05.2022]:

<https://pixabay.com/pl/photos/psie-jedzenie-karma-dla-zwierz%c4%85t-445031/>,

autor: kalhh; [https://pixabay.com/pl/photos/psie-smako%c5%82yki-](https://pixabay.com/pl/photos/psie-smako%c5%82yki-ko%c5%9b%c4%87-herbatnik-6870910/)

[ko%c5%9b%c4%87-herbatnik-6870910/](https://pixabay.com/pl/photos/psie-smako%c5%82yki-ko%c5%9b%c4%87-herbatnik-6870910/), autor: Pic_Panther;

[https://pixabay.com/pl/photos/wo%c5%82owina-%c5%bcebra-plecy-z-](https://pixabay.com/pl/photos/wo%c5%82owina-%c5%bcebra-plecy-z-ko%c5%9bci%c4%85-1344557/)

[ko%c5%9bci%c4%85-1344557/](https://pixabay.com/pl/photos/wo%c5%82owina-%c5%bcebra-plecy-z-ko%c5%9bci%c4%85-1344557/), autor: 905513.

Pożywienie kota

Karma sucha

Ryby

Trawa

Źródła zdjęć: Pixabay, udostępnione na licencji Pixabay [dostęp: 02.05.2022]:

<https://pixabay.com/pl/photos/jedzenie-kot-kotek-jedzenia-obiad-380836/>, autor:

kropek_pl; <https://pixabay.com/pl/photos/ryba-jedzenie-gotowa%c4%87-surowe-4156390/>, autor: Engin_Akyurt; <https://pixabay.com/pl/photos/%c5%82%c4%85ka-pole-natura-trawa-krajobraz-2184989/>, autor: Alexas_Fotos

Pożywienie chomika

Ziarna pszenicy

Kukurydza

Pokrojone jabłko

Źródła zdjęć: Pixabay, udostępnione na licencji Pixabay [dostęp: 02.05.2022]:

<https://pixabay.com/pl/photos/pszenica-ziarno-rolnictwo-nasionko-381848/>, autor:

suraj; <https://pixabay.com/pl/photos/kukurydza-jedzenie-gotowany-zdrowy-87332/>,

autor: byrev; domena publiczna: <https://pixabay.com/pl/photos/kukurydza-jedzenie-gotowany-zdrowy-87332/>.

Dla utrwalenia zdobytych wiadomości dzieci rozwiązują ćwiczenie interaktywne, które polega na dopasowaniu przedstawionych na zdjęciach pokarmów do czterech kategorii: odpowiednie dla psa, odpowiednie dla kota, odpowiednie dla chomika i nieodpowiednie dla zwierząt. Link do ćwiczenia:

<https://learningapps.org/watch?v=pg8613ruc22> [dostęp 02.05.2022].

Część 3. Jak się pisze nazwę tego zwierzęcia? – ćwiczenie interaktywne

(10 minut).

Celem ćwiczenia (wzorowanego na grze w wisielca) jest utrwalenie znajomości pisowni nazw zwierząt domowych. Dziecko wskazuje litery, które składają się na nazwę zwierzęcia przedstawionego na zdjęciu. Jeśli wybrało je poprawnie, wpisują się one automatycznie, a jeśli popełniło błąd – zaciemnia się płatek kwiatka.

Nauczyciel uruchamia ćwiczenie i je objaśnia:

- Jak się pisze nazwę tego zwierzęcia? Wybierz właściwe litery.

Udostępnia uczniom link do samodzielnego wykonania ćwiczenia:

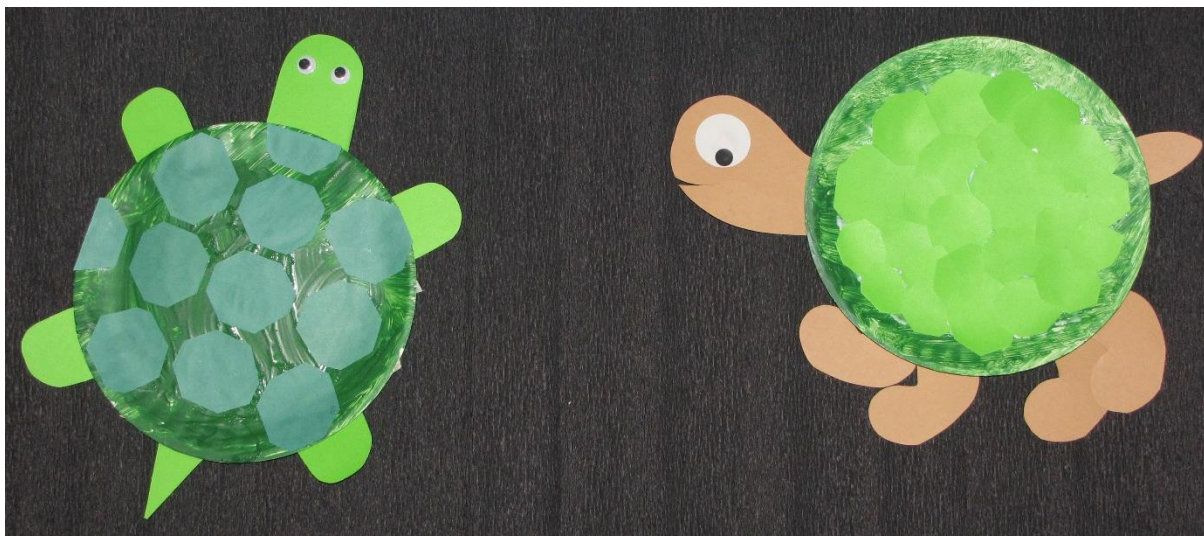
<https://learningapps.org/watch?v=p7s7cu05322> [dostęp: 01.05.2022].

Po wykonaniu ćwiczenia dzieci zapisują w zeszytach nazwy: królik, żółw, chomik.

Nauczyciel wyświetla na ekranie te wyrazy, uczniowie sprawdzają, czy zapisali je poprawnie.

Część 4. Propozycje aktywności rodzinnych (omówienie – 5 minut).

- Nauczyciel objaśnia, jak wykonać żółwia z wykorzystaniem talerzyka papierowego. Pokazuje przykładowe prace.

Źródło: praca własna.

- Zachęca dzieci, aby z pomocą rodziców zapoznały się z prezentacją *Zwierzęta domowe*, w której są do obejrzenia dwa filmy i znajdują się ciekawostki (<https://view.genial.ly/62717367173c8e00153ec721/interactive-content-zwierzeta-domowe> [dostęp: 03.05.2022]).

Część 5. Podsumowanie lekcji i ewaluacja zajęć (10 minut).

Nauczyciel prosi uczniów o dokończenie zdań:

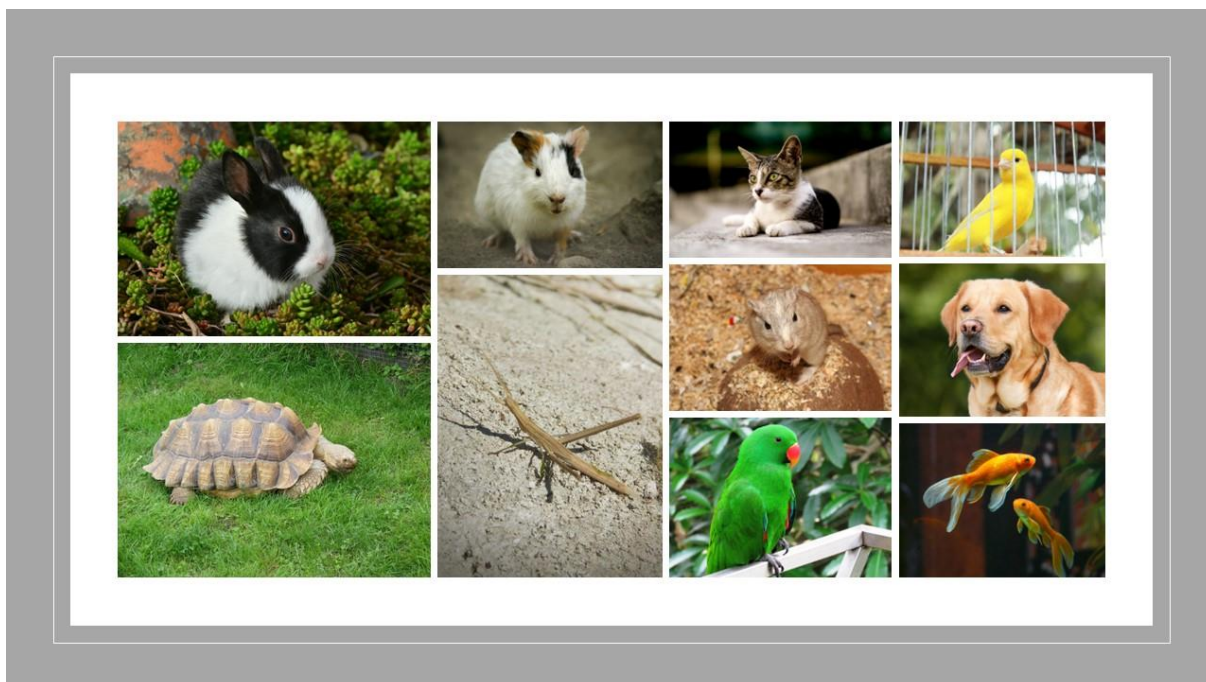
Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem/łam się, że...

Zdziwiłam/łem się, że...

Na pożegnanie proponuje zaśpiewanie raz jeszcze piosenki, od której zaczęły się zajęcia: *Każdy ma jakiegoś bzika.*

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1. Kolaż zdjęć przedstawiających zwierzęta domowe.

Kolaż jest dostępny także na ZPE: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/62745400> [dostęp: 02.05.2022].

Do stworzenia kolażu oraz kart pracy (załączniki 2 i 3) wykorzystane zostały następujące zdjęcia z bazy Pixabay, udostępniane na licencji Pixabay [dostęp: 02.05.2022]:

1. królik: <https://pixabay.com/pl/photos/kr%c3%b3lik-uroczy-futro-zwierz%c4%99-domowe-2135472/>, autor: congerdesign
2. chomik: <https://pixabay.com/pl/photos/chomik-%c5%9bwinka-morska-gryzo%c5%84-6994673/>, autor: bagmet_m
3. kot: <https://pixabay.com/pl/photos/kot-zwierz%c4%99-uroczy-kotek-futro-4820202/>, autor: Ivan Erl Elymar Cayaban
4. kanarek: <https://pixabay.com/pl/photos/ptak-%c5%bc%c3%b3%c5%82ty-kanarek-natura-zwierz%c4%99-5285011/>, autor: Rafael Rabassa Pérez
5. żółw: <https://pixabay.com/pl/photos/%c5%bc%c3%b3%c5%82w-zwierz%c4%99-domowe-natura-pow%c5%82oka-2077507/>, autor: 4580448
6. patyczak: <https://pixabay.com/pl/photos/homar-dziwny-dziwny-owad-owad-1567849/>, autor: Marc Pascual

7. mysz: <https://pixabay.com/pl/photos/chomik-mysz-bia%c5%82y-be%c5%bcowy-2504427/>, autor: CrizzlDizzl
8. pies: <https://pixabay.com/pl/photos/labrador-retriever-pies-1210559/>, autor: Chiemsee2016
9. papuga: <https://pixabay.com/pl/photos/papuga-ptak-pi%c4%99kny-ptak-s%c5%82odki-ptak-2459285/>, autor: Arulonline
10. rybki akwariowe: <https://pixabay.com/pl/photos/welonowy-ogon-ryba-z%c5%82ota-rybka-11455/>, autor: Hans
11. klatka 1: <https://pixabay.com/pl/photos/budynek-niebo-lekki-5313585/>, autor: James Lee
12. klatka 2: <https://pixabay.com/pl/photos/chomik-gryzo%c5%84-klatka-zwierz%c4%85tko-2724477/>, autor: Alicja
13. smycz: <https://pixabay.com/pl/photos/smycz-%c5%9bliniak-dla-psa-ko%c5%82nierz-3804898/>, autor: Luisella Planeta Leoni
14. miska: <https://pixabay.com/pl/photos/jedzenie-kot-kotek-jedzenia-obiad-380836/>, autor: kropek_pl

W załączniku nr 3 wykorzystano także:

1. zdjęcie terrarium z domeny publicznej: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Terrarium3.jpg>, autor: Snakecharmer2011, licencja CC BY-SA 3.0 [dostęp: 03.05.2022]
2. zdjęcia wykonane i udostępnione przez Małgorzatę Chomicz-Kieniewicz (legowisko, drapak, przybory do czesania, nożyczki do obcinania pazurków, zabawka, kuweta).

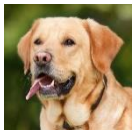

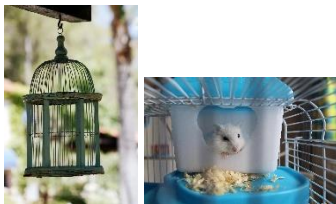

Załącznik nr 2. Karta pracy: Zwierzęta w naszej klasie

						
Liczba zwierząt ⁴						
<p>Jeśli uczniowie naszej klasy mają inne zwierzęta, narysuj je. Napisz pod każdym, ile ich jest.</p>						
<p>Uzupełnij zdania.</p> <p>W naszych domach jest najwięcej _____ . Ich liczba wynosi _____ .</p> <p>W naszej klasie nie ma w ogóle _____ .</p> <p>Najstarsze z naszych zwierząt to _____ .</p> <p>Ma _____ lat.</p>						

⁴ W wypadku rybek uczniowie wpisują liczbę akwariów.

Załącznik nr 3. Karta pracy: Kto tego potrzebuje?

Wstaw znak ✓ w polu znajdującym się na przecięciu kolumny z danym zwierzęciem i wiersza z przedmiotem, którego to zwierzę potrzebuje.

					
 terrarium					
 klatka					
 legowisko					
 smycz					
 drapak					
 przybory do czesania					

nożyczki do obcinania pazurków

zabawki

miska

kuweta

SCENARIUSZ 2 (Z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy II szkoły podstawowej II semestr

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Poznajemy zwierzęta hodowlane – koń.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

Uczeń osiąga:

- potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia;
- umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającą na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę;
- umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, wstępnej matematyzacji wraz z opisem tych czynności: słowami, obrazem, symbolem;
- umiejętność rozumienia odczuć zwierząt, wyrażania tych stanów za pomocą wypowiedzi ustnych;
- umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych;
- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się;
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- pisze notatkę;
- posługuje się komputerem przy wykonywaniu zadania;
- słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową.

METODY PRACY:

- słowne: rozmowa, pogadanka
- oglądowe: pokaz, demonstracja, film
- praktyczne: zadania stawiane do wykonania, w tym ćwiczenia interaktywne.

NARZĘDZIA I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- MS Teams, opcjonalnie: tablet graficzny, zestaw konferencyjny;
- film (pierwsze 3 minuty lub inny fragment wybrany przez nauczyciela):
<https://www.youtube.com/watch?v=cfBQ3eYQlwM> [dostęp: 25.05.2022];
- plansza z rebusami, których rozwiązaniem są nazwy: klacz, ogier, źrebię;
- ćwiczenie interaktywne *Co jedzą konie?*:
<https://learningapps.org/watch?v=p45uk7yka22> [dostęp: 25.05.2022];
- nagranie piosenki *Wio, koniku* w wykonaniu Maryli Rodowicz:
<https://www.youtube.com/watch?v=cPsoRSNbXro> [dostęp: 25.05.2022];
- film przedstawiający podkuwanie konia:
<https://www.youtube.com/watch?v=0s6OXHdsIRM> [dostęp: 26.05.2022];
- film pokazujący konia w galopie, np.
<https://www.youtube.com/watch?v=4ure9gx1Lyc> [dostęp: 26.05.2022];
- karta pracy z zadaniami matematycznymi;
- prezentacja: <https://view.genial.ly/628fba7a1a98760011ca7f80/presentation-blank-presentation> [dostęp: 25.05.2022].

PRZEWIDYWANY CZAS: 3 x 45 minut.

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Nauczyciel kilka dni wcześniej informuje rodziców, że odbędą się zajęcia na temat koni. Prosi o pomoc w przygotowaniu się dzieci do tych zajęć.

- Wysyła kartę z rebusami i zadaniami matematycznymi z prośbą o ich wydrukowanie. Jeśli ktoś nie ma takiej możliwości, może przygotować dziecku kartę odręcznie.
- Wysyła kryteria sukcesu z prośbą o ich wydrukowanie, aby uczniowie mogli je wkleić do zeszytów.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lekcja 1.

Część 1. Przywitanie (5 minut).

Nauczycielka wita dzieci na platformie edukacyjnej, prosi o włączenie kamer i przywitanie się uśmiechem, pomachanie do siebie. Nauczycielka pyta, czy wszyscy są obecni. Zachęca dzieci, żeby sprawdziły, czy każdy widzi swojego sąsiada z ławki, koleżanki i kolegów siedzących zwykle w szkole przed nimi lub za nimi. Jeśli kogoś brakuje, pyta uczniów, czy wiedzą, co się dzieje z daną osobą, czy ktoś miał z nią kontakt. Jeśli nikt nic nie wie, nauczycielka zachęca do kontaktu po zajęciach.

Część 2. Film wprowadzający w tematykę zajęć (10 minut).

Nauczycielka zaprasza do obejrzenia fragmentu filmu nakręconego w stadninie koni w Janowie Podlaskim (np. 3 pierwsze minuty):

<https://www.youtube.com/watch?v=cfBQ3eYQlWM> [dostęp: 25.05.2022].

Po obejrzeniu filmu, nauczycielka pyta dzieci, czy się domyślają, co będzie tematem zajęć, czy ktoś się zetknął z żywym koniem, w jakich okolicznościach. Prosi, aby na podstawie filmu i własnych doświadczeń uczniowie zapisali jedno zdanie, które będzie zawierało jakąś informację na temat konia. Chętni uczniowie czytają ułożone przez siebie zdania. Po każdym zdaniu wszyscy się zastanawiają, czy informacja podana przez kolegę/koleżankę jest prawdziwa. Jeśli zdania są podzielone, uczniowie mają wątpliwości, nauczycielka informuje, że podczas zajęć uczniowie poszerzą wiedzę i będą w stanie ocenić, czy dane stwierdzenie jest poprawne.

Część 3. Podanie celu zajęć i kryteriów sukcesu (5 minut).

Nauczycielka informuje dzieci, że celem zajęć będzie zdobycie nowej wiedzy na temat koni. Podaje kryteria sukcesu:

Po dzisiejszych zajęciach będę wiedział/wiedziała:

- jak się nazywają członkowie końskiej rodziny
- co je koń
- jak się porusza koń
- dlaczego konie noszą podkowy
- gdzie mieszkają konie
- co oznaczają powiedzenia: *mieć końskie zdrowie*, *zjadłby konia z kopytami*

- w jakim celu ludzie hodowali konie kiedyś, a w jakim hodują je dziś
- co to jest stadnina.

Część 4. Końska rodzina – rozwiązywanie rebusów (10 minut).

Nauczycielka prosi dzieci, żeby rozwiązały rebusy na kartach przygotowanych przez rodziców (wyświetla też kartę na ekranie na wypadek, gdyby któreś dziecko jej nie miało), a dowiedzą się, jak się nazywają samica i samiec konia oraz ich młode.

Jak się nazywa?

samica konia

PKI = CZ

samiec konia

ÓREK = IER

młode konia

Ż +

Y = E A = IĘ

Źródło: własne zasoby.

Nauczycielka udostępnia na ekranie zdanie z lukami: *Samica konia nazywa się _____, samiec to _____, a młode – _____*. Uczniowie przepisują zdanie do zeszytu, wpisując brakujące nazwy: *klacz, ogier, źrebię*. Następnie nauczycielka udostępnia całe zdanie. Prosi uczniów, aby sprawdzili, czy dobrze je zapisali, zwłaszcza wyraz *źrebię*. Prosi o podkreślenie **ę** na końcu. Jeśli nauczyciel dysponuje tabletem graficznym, może podkreślić kolorem tę literę na ekranie.

Część 5. Zabawa muzyczno-ruchowa (5 minut).

Nauczycielka prosi uczniów, żeby wstali od komputerów. Zapowiada, że za chwilę usłyszą piosenkę w wykonaniu Maryli Rodowicz *Wio, koniku...* Zachęca do naśladowania ruchem jazdy na koniu w rytmie piosenki

(<https://www.youtube.com/watch?v=cPsoRSNbXro> [dostęp: 26.05.2022]).

Część 6. Co jedzą konie? (10 minut).

Nauczycielka prosi dzieci, żeby wykonały ćwiczenie interaktywne, które polega na dopasowaniu podpisów do obrazków przedstawiających to, co może i lubi jeść koń:

<https://learningapps.org/watch?v=p45uk7yka22> [dostęp: 26.05.2022].

- Zdjęcia przedstawiają to, co lubi i może jeść koń. Podpisz obrazki.

Po wykonaniu ćwiczenia nauczycielka może uzupełnić informacje, np. wyjaśnić, co nazywamy sianem, czym się różni siano od słomy. Dodatkową informacją może być np. ta, że specjalistyczne sklepy sprzedają paszę dla koni, zawierającą mieszankę różnych roślin, oraz że są też specjalne smaczki dla tych zwierząt (podobnie jak dla kotów i psów). Konie jedzą często, ale nieduże porcje, ponieważ mimo że są duże, mają niewielkie żołądki.

Nauczycielka zaprasza uczniów na przerwę i umawia się z nimi na drugą część zajęć.

Lekcja 2.

Część 1. Koń piękny i zdrowy (15 minut).

Nauczycielka wita dzieci po przerwie. Wyświetla na ekranie zdjęcie podkowy. Pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest i do czego służy. Wyjaśnia, że dolna część nogi konia to kopyto. Jest zbudowane tak jak ludzki paznokieć, ale twardsze, i podobnie jak paznokieć – cały czas rośnie. Kopyta się ścierają, więc trzeba je chronić. Do tego właśnie służą podkowy, które przytwierdza się do końskich kopyt. Co 6 tygodni

podkowy się zdejmują, robi koniowi coś w stylu pedicure'u i znów je zakłada. Zajmuje się tym kowal.

Nauczyciel pokazuje dzieciom fragment filmu, na którym jest pokazane podkuwanie (<https://www.youtube.com/watch?v=0s6OXHdsIRM> [dostęp: 26.05.2022]). Po filmie warto zadać pytanie, jak podczas podkuwania zachowywał się koń, o czym świadczy jego zachowanie (zwierzę było spokojne, nic nie wskazuje na to, że podkuwanie jest zabiegiem bolesnym).

Nauczycielka może też podać informację, że niektórzy uważają, iż podkowy przynoszą szczęście, dlatego wieszają je np. nad wejściem do domów lub na drzwiach. Kiedyś wierzono, że podkowa chroni dom przed diabłem.

Dzieci rysują w zeszytach podkowę i podpisują: **duża podkowa – mała podkówka**. Zakreślają kolorem przyrostek -ówka.

Część 2. Jak się porusza koń? (15 minut).

Nauczycielka wyjaśnia, że w zależności od prędkości, z jaką porusza się koń, mówimy, że idzie stępa, kłusuje, galopuje lub cwałuje. Wyświetla na ekranie zestawienie (wyjaśnia zapis km/h – w ciągu godziny koń pokonuje odległość...):

stępa – 6 km/h, kłus – 14 km/h, galop – 18 km/h, cwał – 30 km/h.

Następnie nauczycielka prosi dzieci o wykonanie na kartach pracy obliczeń z wykorzystaniem powyższych danych. Zadania mają różny stopień trudności, nauczycielka może dobrać je odpowiednio do poziomu umiejętności uczniów. Po zakończeniu pracy każde dziecko sygnalizuje, że jest gotowe do sprawdzenia zadania. W oczekiwaniu, aż pozostali uczniowie skończą pracę, może obejrzeć filmik przedstawiający galopującego konia: <https://www.youtube.com/watch?v=4ure9gx1Lyc> [dostęp: 26.05.2022].

Sprawdzenie obliczeń, dzieci wyjaśniają, jaki był ich tok rozumowania.

KARTA PRACY

- Koń idzie stępa. Jaką odległość pokona w ciągu 1 godziny?
- Jaką odległość pokona w ciągu 2 godzin koń poruszający się stępem?
- *Jaką odległość przejdzie stępem koń w ciągu pół godziny?

Stęp	
6 km/h (6 km w ciągu godziny)	
Czas	Odległość
1 godzina	
2 godziny	
Pół godziny	

- Jaką odległość pokona koń, który galopuje przez godzinę?

Galop	
18 km/h (18 kilometrów w ciągu godziny)	
Czas	Odległość
1 godzina	

- Koń szedł stępa przez godzinę, a potem kłusował przez godzinę. Jaką odległość pokonał?

	Czas	Odległość
Stęp 6 km/h	1 godzina	
Kłus 14 km/h	1 godzina	
	Razem	

- *Ile czasu potrzebuje koń idący stępa, aby przejść taką samą odległość, jaką w ciągu godziny pokonał koń galopujący?

	Czas	Odległość
Galop 18 km/h	1 godzina	18 km
Stęp 6 km/h		18 km
	Razem	

- *Który koń zajedzie dalej: cwałujący przez godzinę czy galopujący przez 2 godziny?

	Czas	Odległość
Galop 18 km/h	2 godziny	
Cwał 30 km/h	1 godzina	

Część 3. Mieć końskie zdrowie (10 minut).

Nauczycielka wyświetla zdjęcie pięknego konia. Przykładowe zdjęcie z bazy zdjęć Pixabay: <https://pixabay.com/pl/photos/ko%c5%84-je%c5%badziec-skoki-odbi%c4%87-si%c4%99-2944967/> [dostęp: 25.05.2022]; licencja Pixabay.

Prosi uczniów, aby zapisali w zeszytach po 3 wyrazy, które mogą być odpowiedzią na pytanie, jaki jest ten koń. Podane przymiotniki będą podstawą do rozmowy o cechach tego zwierzęcia: dużego, silnego, wytrzymałego. Nauczyciel mówi uczniom, że istnieją powiedzenia, które odwołują się do cech konia. Udostępnia kolekcję dwóch ćwiczeń, które polegają na ułożeniu wyrazów we właściwej kolejności, aby powstały powiedzenia: *mieć końskie zdrowie*, *zjadłby konia z kopytami* (<https://learningapps.org/watch?v=p4yt6gxc22> [dostęp: 26.05.2022]).

- Ułóż wyraz w odpowiedniej kolejności, aby powstało powiedzenie.

Część 4. Jak się mierzy wzrost konia? (5 minut).

Na zakończenie tej części zajęć nauczycielka wskazuje na zdjęciu konia kłąb i wyjaśnia, że to najwyższy punkt tułowia. Wysokość zwierzęcia czworonożnego mierzy się od ziemi do kłębu. Najniższe konie to kucyki rasy Falabella, które są za małe, żeby na nich jeździć. Ich wzrost w kłębie wynosi zaledwie 75 cm. Nauczycielka prosi uczniów, żeby z pomocą rodziców zmierzyl, dokąd sięgałby im taki konik. Największe są konie rasy Shire. Największy zmierzony przedstawiciel tej rasy mierzył 216 cm w kłębie. Nauczycielka prosi uczniów, aby zapytali rodziców, czy taki koń zmieściłby się w ich mieszkaniu.

Lekcja 3.

Część 1. Dlaczego ludzie hodowali i hodują konie? (30 minut)

Nauczycielka wita dzieci po przerwie i zapowiada, że na tej lekcji będzie mowa o tym, dlaczego ludzie hodowali konie kiedyś, a dlaczego hodują je teraz, w jaki sposób konie służyły i służą ludziom. Udostępnia prezentację:

<https://view.genial.ly/628fba7a1a98760011ca7f80/presentation-blank-presentation>

[dostęp: 25.05.2022]. Wszyscy razem zapoznają się z poszczególnymi elementami prezentacji. W pierwszej kolejności udostępniane są materiały, które pokazują, jak człowiek wykorzystywał konie w przeszłości:

- koń jako środek transportu – podróże wierzchem i w pojazdach konnych, koń jako zwierzę pociągowe
- wykorzystanie koni w rolnictwie
- konie w wojsku.

Następnie nauczyciel pokazuje materiały odnoszące się do współczesności:

- rekreacja z udziałem koni (jazda wierzchem dla przyjemności, kuligi, przejażdżki bryczką)
- dyscypliny sportowe z udziałem koni
- policja konna.

Po uruchomieniu danego elementu, odczytaniu informacji, obejrzeniu zdjęć lub filmu uczniowie wypowiadają się na temat tego, co zobaczyli. Uzupełniają informacje na podstawie swoich doświadczeń, np. o współczesnych dorożkach jako atrakcjach

turystycznych. Może dzieci będą dyskutowały o koniach, które wożą ludzi do Morskiego Oka. Warto poruszyć problem cierpienia tych zwierząt.

Po zapoznaniu się z pierwszym elementem i jego omówieniu nauczycielka informuje uczniów, że będą razem sporządzać notatkę, czyli zapisywać najważniejsze informacje z prezentacji. Wyjaśnia, że notatka ma pomóc zapamiętać to, co istotne. Nie trzeba pisać całych zdań, można notować najważniejsze słowa.

Ta część zajęć przebiega zatem według schematu:

- zapoznanie się z elementem prezentacji
- rozmowa o tym, co przedstawia dany element
- zapisanie w zeszyte najważniejszych informacji (dzieci ustalają razem z nauczycielką, które wyrazy chcą zapisać).

Przykładowa notatka po zapoznaniu się z prezentacją i omówieniu oraz uzupełnieniu jej treści:

Konie kiedyś:

- podróżowanie (wierzchem, dylizans, inne powozy, dorożka, tramwaje konne)
- w rolnictwie (zwierzę pociągowe)
- praca w kopalni (ciągnięcie pod ziemią wagoników z węglem)
- w wojsku (rycerze na koniach).

Konie współcześnie:

- jazda konna dla przyjemności
- dyscypliny sportowe z udziałem koni (np. przeszkody, woltyżerka)
- wyścigi konne
- koń atrakcją turystyczną (dorożki)
- policja konna
- hipoterapia.

Po wykonaniu notatki nauczycielka prosi dzieci, żeby znalazły w niej wyrazy z literą **ż** i zakreśliły ją.

Część 2. Podsumowanie tematu (15 minut).

Jeśli podczas pierwszej lekcji dzieci miały wątpliwości, czy któraś z zapisanych przez nie informacji o koniach była prawdziwa, to należy do niej teraz wrócić i sprawdzić, czy już wiemy, jak brzmi prawdziwa odpowiedź.

Po wyjaśnieniu wątpliwości nauczycielka prosi uczniów, żeby zapisali w zeszytach zdanie zaczynające się od słów: *Podczas lekcji dowiedziałem/łam się, że...* Dzieci powinny zapisać to, co było dla nich nowe. Chętne osoby czytają, co napisały. Nauczycielka żegna się z uczniami i zaprasza do wykonania ostatniego ćwiczenia – rozwiązania krzyżówki związanej z tematem zajęć:

<https://learningapps.org/watch?v=p4gxr7m9c22> [dostęp: 27.05.2022].

- Rozwiąż krzyżówkę.

Zachęca też, aby w miarę możliwości obejrzeć film o Pippi Langstrumpf, której towarzyszem był koń Alfonso, albo przeczytać samodzielnie lub z rodzicami książkę o jej przygodach.

SCENARIUSZ 3 (Z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy III szkoły podstawowej I semestr

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Groźny jak... wilk?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

Uczeń osiąga:

- potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia;
- umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającą na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę;
- umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, wstępnej matematyzacji wraz z opisem tych czynności: słowami, obrazem, symbolem;
- umiejętność czytania prostych tekstów matematycznych;
- umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii;
- umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych;
- umiejętność rozumienia odczuć zwierząt, wyrażania tych stanów za pomocą wypowiedzi ustnych;
- umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń;
- umiejętność rozumienia zależności pomiędzy składnikami środowiska przyrodniczego.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych;
- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedzania się;

- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami;
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć;
- pisze notatkę;
- posługuje się komputerem przy wykonywaniu zadania;
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela i inne osoby;
- wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego;
- składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy;
- czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszytach oraz teksty drukowane;
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości;
- wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najważniejsze;
- pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły w jednej linii, rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst;
- pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe;
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne;
- korzysta z różnych źródeł informacji.

METODY PRACY:

- słowne: rozmowa, pogadanka, praca z tekstem;
- oglądowe: film, zdjęcia;
- praktyczne: zadania stawiane do wykonania, w tym ćwiczenia interaktywne.

NARZĘDZIA I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- MS Teams, opcjonalnie: tablet graficzny, zestaw konferencyjny;
- karta pracy *Co ludzie myślą o wilkach?* (załącznik nr 1);
- tekst baśni *Czerwony Kapturek*
(<https://wolnelektury.pl/szukaj/?q=czerwony+kapturek> [dostęp: 27.05.2022]);
- bajki animowane, których bohaterami są wilki: *Wilk i zając*
(https://www.youtube.com/watch?v=9cFull_nU8k [dostęp: 27.05.2022]), *Baśń o wilku i siedmiu koźlątkach*
(<https://www.youtube.com/watch?v=wBSs9MxyX3c> [dostęp: 27.05.2022]);

- zdjęcie przedstawiające rzeźbę *Wilczyca kapitolńska* (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Capitoline_she-wolf_Musei_Capitolini_MC1181) [dostęp 29.05.2022];
- padlet o wilkach, który będą tworzyć uczniowie;
- znalezione przez uczniów strony internetowe, filmy, zdjęcia o wilkach;
- materiały o wilkach przygotowane przez nauczycielkę, np. skan strony 42 o wilku z książki A. Wajraka, N. S. Fernandez *Zwierzaki Wajraka, czyli co żyje obok ciebie* (2002), wydawnictwo Znak, Kraków (załącznik nr 2);
- ćwiczenia interaktywne: <https://learningapps.org/watch?v=pxdx0w2t22> [dostęp: 29.05.2022], <https://learningapps.org/watch?v=psn6bfrj522> [dostęp: 30.05.2022];
- wiersz Mirosławy Woźnej *Wilk i sarenki* (dostępny online: <http://wierszykidladzieci.pl/wozna/wilk-sarenki.php>) [dostęp: 30.05.2022].

PRZEWIDYWANY CZAS: 3 x 45 minut.

PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

Nauczyciel kilka dni wcześniej informuje rodziców, że odbędą się zajęcia na temat wilków. Prosi o pomoc w przygotowaniu się dzieci do tych zajęć.

- Wysyła karty pracy (załącznik nr 1) z prośbą o ich wydrukowanie. Jeśli ktoś nie ma takiej możliwości, dziecko może uzupełnić kartę pracy w wersji elektronicznej.
- Podaje linki do filmów i treści baśni *Czerwony Kapturek*.

Baśń *Czerwony Kapturek*: <https://wolnelektury.pl/szukaj/?q=czerwony+kapturek> [dostęp: 27.05.2022].

Proponowane filmy:

- *Wilk i zając* (wybrany odcinek): https://www.youtube.com/watch?v=9cFUL_nU8k [dostęp: 27.05.2022]
- Baśń o wilku i siedmiu kozłatkach: <https://www.youtube.com/watch?v=wBSs9MxyX3c> [dostęp: 27.05.2022]

Przed zajęciami dzieci czytają baśń, oglądają przynajmniej jeden film i wykonują zadania w karcie pracy.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lekcja 1.

Część 1. Przywitanie (5 minut).

Nauczycielka wita dzieci na platformie edukacyjnej. Mówi, że miło je widzieć, pyta o nastrój, sprawdza, czy wszyscy są obecni.

Część 2. Wilki w baśniach i filmach (20 minut).

Nauczycielka rozmawia z uczniami o przeczytanej baśni i obejrzanych filmach. Pyta o obraz wilka, jaki one przedstawiają, które określenia tych zwierząt podane w karcie pracy dzieci podkreśliły i jakie słowa dopisały. Prosi o uzasadnienie wyboru.

Następnie nauczycielka udostępnia link do ćwiczenia interaktywnego, które polega na dobraniu w pary powiedzenia ze słowem *wilk* lub *wilczy* i jego objaśnienia: wilczy głód, wilcze prawo, patrzeć wilkiem, człowiek człowiekowi wilkiem, wilk w owczej skórze (<https://learningapps.org/watch?v=pxdx0w2t22> [dostęp: 29.05.2022]).

Następuje omówienie ćwiczenia. Uczniowie zapisują w zeszytach po 2 wybrane powiedzenia wraz z objaśnieniami.

Ta część zajęć powinna zakończyć się stwierdzeniem, że obraz wilków w baśniach i filmach jest negatywny.

Część 3. Wilk przyjacielem człowieka? (5 minut).

Nauczycielka wyświetla zdjęcie przedstawiające rzeźbę *Wilczyca kapitońskiego* (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Capitoline_she-wolf_Musei_Capitolini_MC1181 [dostęp 29.05.2022]; Domena publiczna]).

Prosi uczniów o opisanie tego, co widzą. Wyjaśnia, że wilczyca jest symbolem Rzymu, ponieważ jak głosi legenda – wykarmiła braci bliźniaków Romulusa i Remusa, którzy założyli miasto. Chłopcy nie mogli być karmieni przez matkę, ponieważ zostali jej odebrani i mieli zostać utopieni. Tak się nie stało, ale porzucono ich w koszyku nad rzeką, gdzie znalazła ich wilczyca i ocaliła im życie.

Nauczycielka pyta uczniów, czy znają inne historie, w których wilki są przedstawiane pozytywnie. Może zachęcić ich do przeczytania książki lub obejrzenia filmu *Księga dżungli* (<https://wolnelektury.pl/szukaj/?q=Ksi%C4%99ga+d%C5%BCungli> [dostęp: 29.05.2022]; <https://www.youtube.com/watch?v=gZznFn2G0oc> [dostęp: 29.05.2022]).

Część 4. Tworzymy padlet o wilkach (5 minut).

Nauczycielka zapowiada, że pozostała część zajęć zostanie poświęcona na zdobycie informacji o wilkach, ale nie na podstawie baśni i filmów animowanych, tylko książek i różnych materiałów przyrodniczych. Informacje, które zdobędzie każdy z uczniów, zostaną zamieszczone na padlecie. Nauczycielka udostępnia na ekranie pustą jeszcze padlet i mówi dzieciom, że to jest miejsce, w którym można zamieszczać linki do filmów i różnych stron internetowych, zdjęcia i krótkie wpisy. Demonstruje, jak się dodaje poszczególne rodzaje wpisów.

Nauczycielka podaje link do padletu, dzięki czemu uczniowie będą mogli być jego współtwórcami, pod warunkiem, że zostaną zapisane odpowiednie ustawienia. Osoby odwiedzające tablet powinny mieć możliwość dodawania wpisów, które nauczyciel będzie zatwierdzał, zanim zostaną upublicznione. Wpisy można poprawiać i modyfikować. Przykładowy padlet do uzupełnienia:

<https://padlet.com/ewamonikawojtyra/drh49i1b741nmaja> [dostęp: 29.05.2022].

Jeśli uczniowie mają pytania w kwestiach technicznych, nauczycielka na nie odpowiada.

Część 5. Co chcielibyśmy wiedzieć o wilkach? (10 minut).

Nauczycielka ustala z uczniami, jakich informacji będą szukać. Zamieszcza też pliki, na podstawie których uczniowie mogą tworzyć krótkie wpisy i notatki na padlecie (np. skan s. 42 z książki A. Wajraka, N. S. Fernandez *Zwierzaki Wajraka, czyli co żyje obok ciebie* (2002), wydawnictwo Znak, Kraków (załącznik nr 2).

Przykładowe pytania, na które uczniowie będą szukali odpowiedzi:

- Gdzie żyją wilki na Ziemi?
- Gdzie żyją wilki w Polsce?
- Ile jest wilków w Polsce, na świecie?
- Jak się nazywa stado wilków? Jak się nazywają samica i samiec wilka?
- Jakie rozmiary mają wilki?
- Kiedy i ile młodych rodzi samica wilków?
- Jak duże są stada?
- Jak porozumiewają się wilki?
- Jak duże terytorium zajmuje dane stado?
- Co jedzą wilki?
- Czy zagrażają człowiekowi?
- Czy są chronione?
- Jakie mają zwyczaje?
- Jaką pełnią rolę w przyrodzie? Czy są potrzebne?

Zadaniem niektórych uczniów może być wyszukanie zdjęć wilków i filmów o nich.

W wypadku zdjęć nauczyciel informuje uczniów, że można pobrać i zamieścić jedynie zdjęcia z Domeny publicznej albo z darmowej bazy, np. z Pixabay. Jeśli jest podany autor zdjęcia, to należy zamieścić jego nazwisko.

Lekcja 2. (45 minut)

Podczas lekcji drugiej uczniowie pracują samodzielnie albo w parach nad przydzielonym zadaniem. Po znalezieniu informacji, linku, zdjęcia tworzą wpis na padlecie. Nauczycielka łączy się z poszczególnymi dziećmi. Jeśli jest taka potrzeba, udziela wskazówek. Sprawdza zamieszczone wpisy, zatwierdza je lub prosi o naniesienie poprawek. Uczniowie, którzy zakończyli przydzielone im zadanie, zapoznają się z wpisami kolegów i w ten sposób zdobywają wiedzę na temat wilków.

Pod koniec lekcji wszyscy rozmawiają o efektach wspólnej pracy, zastanawiają się, czy warto jeszcze coś uzupełnić. Można ustalić, że jeśli ktoś znajdzie jeszcze jakąś ciekawą informację, to może ją dodać.

Lekcja 3.

Część 1. Tworzymy notatki o wilkach (20 minut).

Nauczycielka prosi uczniów, żeby każdy zapisał w zeszycie kilkuzdaniową (np. minimum 4 zdania) notatkę o wilkach, w której uwzględni najważniejsze jego zdaniem informacje zdobyte podczas lekcji. Uczniowie mogą się konsultować z nauczycielką. Sygnalizują koniec pracy przez podniesienie ręki. Wybrane osoby czytają pozostałym swoje notatki. Nauczycielka prosi też, żeby wszyscy udostępnili jej zdjęcia swoich notatek, aby mogła je sprawdzić i przygotować informację zwrotną.

Część 2. Ewaluacja i podsumowanie zajęć (25 minut).

Ostatnia część zajęć jest poświęcona na ich podsumowanie i ewaluację.

Nauczycielka udostępnia na ekranie i czyta głośno wiersz Mirosławy Woźnej *Wilk i sarenki* (<http://wierszykidladzieci.pl/wozna/wilk-sarenki.php> [dostęp: 30.05.2022]).

Prosi o opowiedzenie, jaką historię opisuje autorka. Pyta, czy takie zdarzenie byłoby możliwe w świecie przyrody. W uzasadnieniu odpowiedzi uczniowie powinni się odwołać do zdobytej podczas zajęć wiedzy i powiedzieć, że wilki polują na zwierzęta słabe i chore. W ten sposób dokonuje się selekcja naturalna. Wiersz należy zatem traktować w kategorii żartu.

Następnie uczniowie wykonują zadanie interaktywne, sprawdzające zdobytą wiedzę. Odczytują informacje o wilkach i przypisują je do kategorii PRAWDA lub FAŁSZ: <https://learningapps.org/watch?v=psn6bfrj522> [dostęp: 30.05.2022].

- Oceń, czy podana informacja jest prawdziwa czy fałszywa.

Na zakończenie zajęć nauczycielka prosi, żeby uczniowie powiedzieli, czy zajęcia im się podobały, czy nie. Jeśli tak, to co im się podobało. Co sądzą o stworzonym razem padlecie, czy chcą go udostępnić uczniom z innych klas, pokazać rodzicom, dziadkom i babciom?

Nauczycielka wyświetla też na ekranie zdania i prosi o ich dokończenie (ustnie):

- Uważam, że wilki...
- Zdziwiło mnie, że wilki...
- Stworzony przez nas padlet o wilkach jest moim zdaniem...

Nauczycielka żegna się z uczniami, życzy im miłego dnia.

Załącznik nr 1.

KARTA PRACY

Co ludzie myślą o wilkach?

Przeczytaj baśń *Czerwony Kapturek* i obejrzyj przynajmniej jeden z zaproponowanych filmów. Wykonaj polecenia.

Baśń *Czerwony Kapturek*: <https://wolnelektury.pl/szukaj/?q=czerwony+kapturek>
[dostęp: 27.05.2022].

Proponowane filmy:

- *Wilk i zając* (wybrany odcinek):
https://www.youtube.com/watch?v=9cFull_nU8k [dostęp: 27.05.2022]
- Baśń o wilku i siedmiu kozłatkach:
<https://www.youtube.com/watch?v=wBSs9MxyX3c> [dostęp: 27.05.2022]

1. Podkreśl słowa, którymi można określić wilki przedstawione w baśniach i filmach.

Rzeczowniki: obrońca, chuligan, przyjaciel, łobuz, napastnik, ludożerca, drapieżnik

Przymiotniki: podstępny, niegroźny, wrogi, niebezpieczny, przyjazny, przebiegły, żarłoczny

2. Dodaj przynajmniej jeszcze jeden rzeczownik i jeden przymiotnik, który będzie właściwym określeniem wilków z obejrzanego filmu i przeczytanej baśni.

Rzeczownik: _____ Przymiotnik: _____

3. Skreśl jeden z przymiotników, żeby powstało zdanie prawdziwe.

Obraz wilków ukazany w baśniach i filmach jest pozytywny / negatywny.

Wilk (*Canis lupus*)

WARTO WIEDZIEĆ: Waga: od 35 do ponad 60 kg, większe są zwykle samce. Największy wilk żyjący na świecie ważył około 80 kg. Wilki mają nadzwyczajny węch. Jedni badacze uważają, że 100 razy lepszy niż człowiek, inni, że nawet milion razy lepszy. Potrafią wyczuć ofiarę nawet z odległości 2,5 km. Słuch również mają znakomity. Za to wzrok nie najlepszy. Za wilkami rozglądajcie się w lasach północno-wschodniej Polski i na południu, głównie w Bieszczadach. Może ich nie zobaczycie, ale za to może w księżycową noc usłyszycie ich przejmujące wycie. Ucha należy nadstawiać we wrześniu – wtedy często wyją młode, i w lutym, gdy trwa okres godowy wilków.

Ludzie boją się wilków. Ale wilki boją się nas jeszcze bardziej i zobaczyć wilka jest naprawdę bardzo trudno. Wilki to zwierzęta bardzo rodzinne i rzadko się zdarza, aby robiły coś samotnie. Rodzina zwana watahą składa się z samca i samicy oraz młodych z kilku poprzednich lat. Taka wilcza rodzina zajmuje terytorium, którego strzeże przed innymi wilkami. Terytorium ma od stu do trzystu kilometrów kwadratowych. Najczęściej wilki nie zapuszczają się na cudze ziemie. Skąd wiedzą, gdzie ich terytorium się kończy? Bo jest ono świetnie oznakowane. W jaki sposób? Zapachem. Wilki oznaczają swój teren, siusiając i drapiąc ziemię. Ich niezwykle czuły węch pozwala bezbłędnie odróżnić zapach swój od obcego. Być może też ich wycie jest dla innych znakiem ostrzegawczym: uwaga, my tu jesteśmy. Watahy żyjące w Polsce liczą nie więcej niż pięć, sześć zwierząt. Najważniejsi w watasze są oczywiście samiec i samica (czyli tata i mama). To te dwa wilki prowadzą inne na polowanie i tylko one mogą mieć szczeniaki. Kiedy samica, czyli wadera, ma urodzić, zapewne dla bezpieczeństwa oddala się od reszty rodziny. Młode wilczki przychodzą na świat w maju, najczęściej pod jakimś wykrotem albo gęstym świerkiem, rzadziej w norze.

Zwykle rodzi się około czterech, choć czasami może być ich aż dwanaście. Choć są maleńkie (ważą nie więcej niż pół kilograma) i ślepe, od razu ssą mleko mamy. Po dwudziestu dniach otwierają oczy i zaczynają słyszeć. Wtedy właśnie rozpoczyna się bardzo ważny okres ich życia. Warczą i bawią się, ale to wcale nie jest zabawa. To nauka polowania i walki o pozycję w watasze. Właśnie po dwudziestym dniu od urodzenia maluchy uczą się, jak okazywać uległość, a jak pokazać komuś, kto tu rządzi. Wtedy też zaczynają jeść mięso. Młode rosną bardzo szybko i jedzą coraz więcej, jedzenie więc przynoszą im też ciotki i wujkowie. Jak twierdzą naukowcy, na swoje samodzielne polowanie młody wilk wyrusza około dziesiątego miesiąca życia, czyli wtedy gdy w miejsce mleczaków wyrastają mu stałe zęby. Wilki polują w Polsce głównie na jelenie. Upolowane zwierzę zjadają bardzo szybko – zwykle niewiele z niego zostaje.

Źródło: A. Wajrak, N. S. Fernandez, *Zwierzaki Wajraka, czyli co żyje obok ciebie* (2002), Znak, Kraków, s. 42.